

Peter Vojčík: Právo priemyselného vlastníctva

Bratislava: Iura edition, spol. s r. o. 1998, 457 s.

ISBN 80-88715-38-5

Ivo Telec

V této knižní recenzi se zaměříme na jeden z nepominutelných výsledků slovenské civilistiky posledních let. Je jím kniha *Právo priemyselného vlastníctva*, autora *Petera Vojčíka*.

Autor, *Peter Vojčík*, je docentem občanského práva a vedoucím katedry občanského práva Právnické fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafaríka v Košicích. V současné době je též předsedou výboru Slovenské národní skupiny AIPPI (Association internationale pour la protection de la propriété industrielle). Autor, ač je právním specialistou na práva průmyslová, nevynechává ve svém vědeckém a odborném obzoru, ve vysokoškolské výuce a v právní praxi ani právo autorské, stejně jako ani obecné a jiné otázky občanského práva. Všechny tyto souvislosti a návaznosti se projeví i v recenzované práci. Například v pojednání o dědění aj.

Recenzovaná kniha představuje poměrně rozsáhlé vědecké dílo (457 stran). Bezpochyby o tomto díle platí, že každá další slovenská práce na podobné téma se bude muset s ním vyrovnat a nemůže je přehlédnout. Autor recenzovaného díla pokračuje ve vědecké tradici té části slovenské civilistiky, která byla zaměřena na oblast nehmotných práv a kterou osobitě rozvíjí. V této souvislosti si připomeňme starší díla již zemřelých slovenských právních vědců, *Štefana Lubyho* a *Karola Rybárika*, a jejich vědecký odkaz.

Úvodem můžeme říci, že recenzovaná kniha představuje důstojný výsledek té části současné slovenské vědy, která se zabývá právy průmyslového vlastníctví. Přínosná je jednak tím, že tuto oblast pojímá komplexně, včetně rozmanitých důsledků veřejnoprávních (například celních a daňových), jednak tím, že formuluje některé nové teoretické postuláty zásadní civilistické povahy. Proto může mít význam i jako jeden z teoretických podkladů pro připravovanou reformu slovenského soukromého práva. Zejména pokud jde o otázku pojetí a povahy vlastníctví a jeho systematického uspořádání v budoucím novém slovenském občanském zákoníku. V tomto směru recenzovaná kniha podstatně překračuje běžnou pozitivistickou právní studii.

Kniha je rozvržena do pěti částí, které jsou dále členěny na kapitoly, odstavce a na další nižší roz-

dělení. Obsahuje též krátkou předmluvu, aktuálně pojatý úvod, který je právně politicky zaměřený na slovenskou realitu, soupis použité literatury a věcný rejstřík. Škoda je, že dílo neobsahuje resumé v některém světovém jazyce. V důsledku chyby nakladatele není kniha opatřena patitulem. To však nelze přičítat k tíži autora.

První část všeobecně pojednává o právech průmyslového vlastníctví. Obsahuje výklad některých právních pojmů nejen z hlediska platného slovenského práva, ale i z hlediska právně teoretického. Zabývá se také otázkami systému práv k nehmotným statkům, vztahem mezi průmyslovým vlastnictvím a vlastnickým právem jako tradičním věcným právem. Zdůrazňuje interdisciplinární charakter právní úpravy průmyslového vlastníctví. Pohlíží na právo průmyslového vlastníctví podrobným pohledem jednotlivých odvětví platného práva. Nevynechává ani souvislosti mezi autorskoprávní ochranou a průmyslověprávní ochranou. V první části recenzované knihy, ve spojení s částí druhou, spočívá teoretické těžiště celé práce.

Druhá část je nazvána právní ochrana předmětů průmyslového vlastníctví. Zabývá se jednak obecnými právními otázkami tvořivosti, průmyslověprávními vztahy a jejich prvky, subjekty těchto vztahů a právními skutečnostmi, které jsou pro tyto vztahy významné. V návaznosti na otázky teoretické autor věnuje pozornost jednotlivým právům průmyslového vlastníctví, z nichž vyděluje práva k výtvorům. Teoreticky odůvodňuje kategorii práv příbuzných a práv souvisejících s právy průmyslovými. Mezi tato příbuzná nebo související práva řadí zlepšovatelské právo, právo k novými způsobům prevence, diagnostiky chorob a léčení lidí a zvířat, právo know how, právo loga a právo názvu a dobré pověsti právnické osoby. Druhá část recenzované práce též obsahuje podrobný popis řízení před Úřadem průmyslového vlastníctví Slovenské republiky, včetně některých úskalí s tím spojených.

Třetí část je věnována mezinárodní ochraně předmětů průmyslového vlastníctví. Autor se zabývá jednak obecnými otázkami mezinárodních aspektů příslušných práv, jednak podrobnostmi přihlašování předmětů ochrany a některými mezinárodními

organizacemi. Nevynechává ani některé podrobnosti, které se týkají AIPPI.

Čtvrtá část recenzované práce je zaměřena na závazkové právo. Autor v ní vytyčuje zásady smluvního práva, které jsou uplatněny ve sledovaných případech. Systematicky se zabývá licenčními smlouvami, smlouvami převodními a smlouvami franchisingovými (smlouvami o franšíze).

Pátá část obsahuje výklad soudní a mimosoudní ochrany průmyslového vlastnictví podle platného slovenského práva. Autor podrobně rozebírá – kromě jiného – jednotlivé druhy žalob a uvádí i návrhy znění žalobních petitů. Činí tak s přihlédnutím k povaze jednotlivých druhů zkoumaných práv. Pozornost rovněž věnuje rozhodčímu řízení v oblasti obchodních sporů z práv průmyslového vlastnictví a výkonu rozhodnutí na předměty těchto práv. Zejména v této části může být recenzovaná práce bezprostředně užitečná i soudcům a advokátům při jejich každodenní právní praxi.

Krátce se můžeme zastavit u některých detailů recenzovaného díla. Zapotřebí je vyzdvihnout dílčí autorova srovnání s právem českým; například na s. 338, pokud jde o upozornění na rozdíl mezi cizineckým známkovým právem českým a slovenským. Slovenské cizinecké známkové právo není vázáno na formální reciprocitu jako je tomu u tohoto práva českého.

Na celkově příznivém přijetí recenzovaného díla nic nemění, že k několika málo drobnostem lze mít námitky či odlišný názor.

Jedná se například o otázku získání obchodního jména podnikatele v návaznosti na zápis do obchodního rejstříku (s. 31). Obchodní jméno má podle slovenského práva totiž i právnická osoba – podnikatel, která se nezapisuje do obchodního ani jiného podobného rejstříku. Diskusní otázkou může být, zda právo k názvu a dobré pověsti právnické osoby je právem souvisícím s průmyslovými právy, jelikož se jed-

ná o všeobecné osobnostní právo právnické osoby. Pokud ano, jak činí autor, měli bychom za souvisící práva logicky považovat i některá všeobecná osobnostní práva fyzické osoby. To již ale autor nečiní. Při pojednání o dispozici předměty průmyslového vlastnictví (s. 41) by stálo za výslovnou zmínku též zastavení těchto předmětů, o němž autor hovoří na jiném místě u zastavení ochranné známky. V krátkém historickém ohlédnutí (s. 42) by bylo vhodné zmínit i starší právní předpisy z doby před přijetím *Act of monopolies*.

Pokud jde o autorovo tvrzení, že součástí jména a příjmení je i akademický titul (s. 240), jsem toho názoru, že toto tvrzení obстоjí pouze soukromoprávně z hlediska osobnostních práv fyzické osoby. To znamená z hlediska z toho, jak každý chce svou osobnost navenek prezentovat. Nejde o veřejnoprávní ustanovení slovenského práva ani o povinnost používat akademický titul. Do matriky se zapisuje pouze jméno a příjmení bez akademického titulu. Ani žádný slovenský zákon – jak ostatně říká i autor – o této věci výslovně nehovoří.

Diskusní otázkou může být, nakolik lze právně teoreticky odůvodnit používání jednotného právního pojmu "právo loga", který do práva pronikl z mimoprávní oblasti. Právně vzato se totiž může jednat o několik druhů samostatných práv na označení. To jsou však drobnosti, navíc částečně diskusní, které nijak nesnižují celkovou vědeckou hodnotu díla ani jeho význam.

Závěrem můžeme krátce říci, že autor recenzované práce ve svém díle zúročil své dlouholeté zkušenosti na poli slovenské a dříve československé právní ochrany průmyslového vlastnictví a současně přispěl i k doktrinárnímu obohacení části slovenské právní vědy. Kniha zaujme i zahraničního vědce, který se zajímá o slovenské právo a o jeho mezinárodní kontext.